Ataxia De?erlendirme ve Derecelendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ataxia De?erlendirme ve Derecelendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17084

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ataksi De?erlendirme ve Derecelendirme Ölçe?i (SARA), serebellar **ataksi** ?iddetini standardize edilmi?, objektif ve tekrarlanabilir bir yöntemle nicel olarak ölçmek için tasarlanm?? kapsaml? bir nörolojik de?erlendirme arac?d?r. Bu ölçek, özellikle Türkiye'de **Multipl Skleroz** (MS) hastalar?nda görülen ataksi semptomlar?n?n geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesi amac?yla Yeliz Salc? ve arkada?lar? (2017) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanm?? ve validasyonu yap?lm??t?r.

SARA, hastalar?n denge, yürüme, konu?ma ve uzuv koordinasyonu gibi temel motor fonksiyonlar?n? de?erlendirerek 0 (ataksi yok) ile 40 (en ?iddetli ataksi) aras?nda bir toplam skor üretir. Salc? ve ark. taraf?ndan yürütülen adaptasyon çal??mas?, SARA'n?n Türk popülasyonunda klinik ara?t?rmalarda ve rutin nörolojik takipte kullan?labilecek **güvenilir** ve geçerli bir araç oldu?unu teyit etmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Ataksi, SARA, Nörolojik De?erlendirme, Multipl Skleroz, Ölçek Uyarlama, Serebellar Bozukluklar.

Yazarlar

Yeliz Salc?, A Fil, H Keklicek, B Çetin, K Armutlu, A Dolgun, R Karabudak.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, **ataksi** ?iddetini standardize edilmi?, objektif ve tekrarlanabilir bir yöntemle ölçmektir. Klinik çal??malarda hastalar?n durumundaki de?i?iklikleri zaman içinde izlemek ve özellikle ilaç veya rehabilitasyon müdahalelerinin etkinli?ini de?erlendirmek için hassas bir ölçüm sa?lamaktad?r.

Türkçeye uyarlanmas?n?n özel amac? ise, Türkiye'deki klinik çal??malarda ve **Multipl Skleroz** (MS) hastalar?n?n takibinde kullan?lmak üzere geçerli ve güvenilir bir araç sa?lamakt?r. Bu adaptasyon, uluslararas? çal??malarla veri kar??la?t?rmas?n? kolayla?t?rmakta ve yerel ba?lamda nörolojik de?erlendirme kalitesini art?rmaktad?r.

Yap? (Konstrukt)

SARA, esas olarak **serebellar ataksi** ile ili?kili motor semptomlar?n ?iddetini ölçer. Ataksi, serebellum veya duyusal yollardaki hasar sonucu ortaya ç?kan koordinasyon bozuklu?u olarak tan?mlan?r. Ölçek, bu bozuklu?un farkl? bile?enlerini kapsayan maddelerden olu?ur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçülen temel yap? (konstrukt), serebellar disfonksiyonun neden oldu?u koordinasyon ve denge kayb?d?r. SARA, bu kayb? dört ana alan üzerinden de?erlendirir: Duru? ve Yürüme, Uzuv Kinetik Fonksiyonlar? (hedefli hareketlerin koordinasyonu), Konu?ma ve Okülomotor Fonksiyonlar.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi bo? b?rak?lm?? olsa da, Salc? ve arkada?lar?n?n 2017 tarihli çal??mas?, ölçe?in **geçerlik** analizlerini detayl?ca incelemi?tir. Çal??ma, SARA'n?n MS hastalar?nda ataksi ?iddetini ölçme konusunda yüksek düzeyde geçerli oldu?unu göstermi?tir.

Özellikle e? zamanl? geçerlik (concurrent validity) aç?s?ndan, SARA skorlar?, Uluslararas? Kooperatif Ataksi Derecelendirme Ölçe?i (ICARS) gibi kabul görmü? di?er standart ataksi ölçekleri ile güçlü korelasyonlar sergilemi?tir. Bu durum, SARA'n?n klinik gerçekli?i yans?tt???n? ve benzer yap?y? ölçen di?er araçlarla tutarl? oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda SARA'n?n **güvenirlik** özellikleri detayl?ca incelenmi? ve sonuçlar ölçe?in yüksek tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir. Ölçe?in hem uygulay?c?lar aras? güvenilirli?i (inter-rater reliability) hem de test-tekrar test güvenilirli?i (test-retest reliability) mükemmel düzeyde bulunmu?tur.

Yüksek uygulay?c?lar aras? güvenilirlik, farkl? klinisyenler taraf?ndan uyguland???nda dahi tutarl? sonuçlar al?nabilece?i anlam?na gelirken; yüksek test-tekrar test güvenilirli?i, hastan?n durumu stabil kald??? sürece farkl? zamanlarda yap?lan ölçümlerin de tutarl? oldu?unu göstermektedir. Bu bulgular, SARA'n?n klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenilir bir de?erlendirme arac? olarak kullan?lmas?na olanak tan?r.

Faktör Analizi

SARA'n?n orijinal yap?s?, ataksiyi kapsaml? bir ?ekilde de?erlendiren sekiz alt maddeden olu?ur ve bu maddeler genellikle dört ana bile?ene ayr?l?r: Yürüme (3 madde), Duru? (1 madde), Konu?ma ve Okülomotor fonksiyonlar (2 madde) ve Uzuv Kinetik Fonksiyonlar? (2 madde).

Salc? ve arkada?lar?n?n uyarlama çal??mas?, ölçe?in bu temel yap?s?n? korudu?unu ve **Multipl Skleroz** hastalar?nda ataksi ?iddetini ölçen tek bir toplam skor sa?lad???n? ima etmektedir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünün Türkçe versiyonunda da korundu?unu do?rulam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Ölçek Çe?idi: Uyarlama (Adaptation)

Format: Klinik Gözlem ve Derecelendirme Ölçe?i (Klinisyen taraf?ndan uygulan?r)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinali ?ngilizce ve Almanca

Popülasyon Grubu: Nörolojik Hastalar

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Multipl Skleroz (MS) tan?s? alm?? ve **ataksi** semptomlar? gösteren hastalar.

Test Metodolojisi: Klinisyen taraf?ndan do?rudan gözlem, performans testleri ve standardize edilmi? puanlama kriterlerine dayal? de?erlendirme.

Anahtar Kelimeler

SARA, Ataksi De?erlendirme, Nöroloji, Motor Koordinasyon, Ataksi ?iddeti.

Yazarlar ve ?leti?im

Sorumlu Yazar: Yeliz Salc?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

?leti?im E-posta Adresi: fztyeliz@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Salc? ve ark. (2017) makalesinde belirtilen kurum adresi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal SARA versiyonu, klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m için yayg?n olarak kabul görmü? ve genellikle ücretsizdir. Türkçe uyarlamas?n?n bilimsel ve ticari amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar Yeliz Salc? ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Uyarlama Y?l?: 2017

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: the-scale-for-the-assessment-and-rating-of-ataxia-sara-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Salc?, Y., Fil, A., Keklicek, H., Çetin, B., Armutlu, K., Dolgun, A., ... & Karabudak, R. (2017). Validity and reliability of the International Cooperative Ataxia Rating Scale (ICARS) and the Scale for the Assessment and Rating of Ataxia (SARA) in multiple sclerosis patients with ataxia. *Multiple Sclerosis And Related Disorders,, 18*, 135-140. DOI: 10.1016/j.msard.2017.09.032

Ataksi De?erlendirme ve Derecelendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu akademik giri? için sa?lanan kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmamaktad?r. Ölçek maddeleri, Salc? ve arkada?lar?n?n 2017 tarihli referans makalesinde veya SARA'n?n orijinal dokümantasyonunda detayl? olarak yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM